

[Undervisningsministeren.]

er, at man, navnlig når det gælder erhvervsvalget, har en god og en dybtgående almen uddannelse.

Hvis vi så ser på, hvordan forholdene er i dag, hvor vi nu i en årrække har haft tilbud om frivilligt 8. og 9. skoleår, så er, som formentlig de fleste af tingets medlemmer ved, situationen den, at ca. 90 pct. af de unge fortsætter i det 8. skoleår på frivilligt grundlag og henimod 75 pct. fortsætter i det 9. skoleår. Og på baggrund af det, man jo hører nu og da og måske navnlig kan læse i aviserne om, at skolen er utålelig for børnene at gå i — sådan siger man, når man er allermost kritisk og måske fremsætter sin kritik uden at have tænkt den særlig godt igennem — på den baggrund er det dog vist værd at gøre opmærksom på den meget væsentlige indsats, der er gjort ikke mindst af folkeskolens lærere; det er jo i virkeligheden ganske godt præsteret, at man, efter at børnene har været tvunget til at gå i skole i 7 år og haft de samme lærere i en periode på 7 år, kan få 90 pct. af dem med på frivilligt grundlag i det 8. skoleår. Og det er vigtigt — jeg anser det for vigtigt — at man får skabt muligheder for at få den resterende del af børnene med til en videregående uddannelse, en videregående undervisning efter det 7. skoleår. Det er vigtigt, hvad enten man vælger at følge den anbefaling, der ligger i den betænkning, som er afgivet af det nedsatte udvalg om undervisningspligtens udvidelse, eller man ikke gør det. Man må stræbe efter at få de sidste med ind i den uddannelse — jeg vil hellere sige uddannelse end undervisning — som ligger efter det 7. skoleår.

I den forbindelse er det jo nok værd at hæfte lidt opmærksomhed ved, hvad baggrunden er for, at de sidste ikke allerede er kommet med på frivilligt grundlag. Der har i den seneste tid været talt en del om de undersøgelser heraf, som er foretaget i Ringkøbing amt, og jeg vil gerne knytte et par bemærkninger til dem. Amtsskolekonsulenten i Ringkøbing amt har bl. a. henvist til, at når der i Ringkøbing amt endnu er forholdsvis mange, der ikke på frivilligt grundlag fortsætter i 8. og 9. klasser, så hænger det sammen med de store afstande, og det er der sikkert meget rigtigt i.

Jeg synes også, det skal fremhæves, at

Ringkøbing amt jo har tradition for at være det amt i landet, der sender forholdsvis flest af sine unge i efterskoler og på højskoler; det skal med ind i billedet. Men der er en anden ting, som er ganske interessant i denne undersøgelse, og som nok rammer noget meget centralt. Det viser sig, at hvis man tager antallet af børn, der er udskrevet af skolen efter det 7. år i købstæderne, hvor der er adgang til 8. og 9. klasse eller 8. klasse og realklasse, så er udskrivningsprocenten for drenge her kun 7. Tager man sognekommuner, som har realklasse plus 8. klasse, så er udskrivningsprocenten for drengene her 18,8 pct. Tager vi sognekommuner, hvor der ikke er realafdeling og ingen 8. klasse, så er udskrivningsprocenten 33,9, hvilket synes at tyde på, at det er muligheden for at fortsætte i den hjemlige skole, som spiller en væsentlig rolle for, om man vælger at gå i det frivillige 8. skoleår eller ej. For pigerne gør den samme tendens sig gældende, men udskrivningsprocenterne er her væsentlig mindre.

Denne teori underbygges af en undersøgelse, som er foretaget af undervisningsministeriets økonomisk-statistiske kontor; den vedrører dog ikke afgangene efter 7. klasse, men afgangene efter 8. klasse. Der har man foretaget en stikprøveundersøgelse, som dækker hele landet. Man har udvalgt et lige stort antal skoler i hvert hovedområde henholdsvis med og uden 9. og 10. klasser, og ved hjælp af den individuelle elevregistrering, man har, har man konstateret, hvor mange elever der har fortsat fra 8. til 9. skoleår. Resultatet af disse stikprøveundersøgelser, der altså gælder hele landet, er, at i kommuner, hvor man har 9. og 10. klasser, er den procent, der er udgået efter 8. skoleår, 26, mens der i de kommuner, hvor der kun er 8. klasser, udgår 46 pct. efter 8. klasse, selv om der ville være mulighed for at få 9. skoleår på anden vis. Der synes altså at være en ganske klar tendens til, at hvor der ikke på lokalt plan er mulighed for at fortsætte i 8. eller i 9. klasse, bliver procenten af dem, der går ud, væsentlig større, og deri ligger jo, at netop det tilbud, man kan give de unge om at fortsætte, er noget meget væsentligt.

Der er naturligvis andre grunde til, at de unge ikke fortsætter i 8. eller i 9. klasse. Der kan være økonomiske grunde dertil, der